



# Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.201.2026

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

**Pan**

**Włodzimierz Czarzasty**

**Marszałek Sejmu**

**Rzeczypospolitej Polskiej**

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 16041 Pani Posłanki Iwony Marii Kozłowskiej, w sprawie funkcjonowania przepisów dotyczących tzw. renty wdowiej oraz skutków przyjętych kryteriów dla osób, które straciły współmałżonka wiele lat temu, proszę przyjąć poniższe informacje.

Ustawa z dnia 26 lipca 2024 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1243) wprowadziła od 1 stycznia 2025 r. nową regułę zbiegu prawa do renty rodzinnej po zmarłym małżonku z prawem do własnego świadczenia o charakterze emerytalno-rentowym. Przepisy ustawy przewidują, że w przypadku zbiegu prawa do tych świadczeń, począwszy od 1 lipca 2025 r., jedno świadczenie wypłacane jest wdowie lub wdowcowi w całości, a drugie w wysokości 25% (w okresie przejściowym, tj. od 1 lipca 2025 r. do 31 grudnia 2026 r. będzie to 15%). Przywołany akt wprowadza nową regułę zbiegu prawa do nabytej renty rodzinnej, którą wnioskodawcy ustawy nazwali „rentą wdowią”, szczegółowo określając warunki nabycia prawa do renty wdowiej i wprowadzając limit pobieranych w jej ramach świadczeń w zbiegu do poziomu trzykrotności najniższej emerytury.

Ustanowione warunki wynikają z konieczności skierowania renty wdowiej do osób najbardziej potrzebujących, które w sposób szczególnie dotkliwy odczuły finansowe skutki utraty współmałżonka, a ze względu na wiek mają ograniczone możliwości poprawy swojej sytuacji bytowej. Ograniczenia przewidziane w ustawie służą ukierunkowaniu tego rozwiązania na osoby, które nabyły prawo do renty rodzinnej w końcowym okresie aktywności zawodowej lub po jej zakończeniu, a tym samym w praktyce utraciły możliwość zwiększenia swoich dochodów. Jest to rozwiązanie kompromisowe, wynikające z potrzeby odpowiedzialnego wdrożenia nowej instytucji do systemu emerytalno-rentowego. Uwzględnia ono zarówno oczekiwania wnioskodawców projektu obywatelskiego, jak i możliwości finansowe Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz budżetu państwa, z którego jest on dotowany.

Należy podkreślić, że renta wdowia nie stanowi odrębnego świadczenia, lecz szczególną instytucję w systemie ubezpieczeń społecznych, polegającą na możliwości łączenia dwóch świadczeń (jednego w całości oraz drugiego w części). Ze względu na odmienny charakter tego uprawnienia względem renty rodzinnej, ustawodawca określił odrębne warunki nabywania do niego prawa, uznając, że osoby tracące współmałżonka w późniejszym okresie życia znajdują się w trudniejszej sytuacji niż osoby młodsze.

Zgodnie z raportem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, według stanu na 31 grudnia 2025 r., decyzję odmowną spowodowaną nabyciem prawa do renty rodzinnej po zmarłym małżonku wcześniej niż 5 lat przed osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego otrzymało 30 tys. osób. Stanowi to około 2,6% spośród 1 156,4 tys. wszystkich złożonych

wniosek o świadczenie w zbiegu, co wskazuje na ich marginalny charakter w ogólnej skali spraw. Jednocześnie jest to trzeci najczęstszy powód odmowy, odpowiadający za 23,51% wszystkich wydanych decyzji odmownych.

Odnosnie do postulatu wprowadzenia bardziej elastycznych rozwiązań ustawowych uwzględniających sytuację osób, które przez wiele lat samotnie wychowywały dzieci po śmierci współmałżonka, należy wskazać, że kwestie te pozostają w obszarze analiz prowadzonych w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Pragnę zaznaczyć, że indywidualne sytuacje osób owdowiałych mogą charakteryzować się znacznym zróżnicowaniem i nie zawsze znajdują pełne odzwierciedlenie w przyjętych rozwiązaniach o charakterze systemowym. Przedstawiona w interpelacji sprawa należy do tego rodzaju przypadków.

Mając to na względzie informuję, że w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej gromadzone są dane dotyczące świadczeń wypłacanych w zbiegu. Zgodnie z art. 16 ustawy z dnia 26 lipca 2024 r. zostaną one wykorzystane w 2028 r. przez Radę Ministrów do przeprowadzenia weryfikacji obowiązujących rozwiązań, z uwzględnieniem sytuacji społeczno-gospodarczej kraju oraz sytuacji osób uprawnionych. Przegląd będzie obejmował ocenę funkcjonowania przepisów, w tym ich wpływu na różne grupy wdów i wdowców, a także ocenę zasadności ewentualnych zmian w przepisach, w szczególności w zakresie wysokości świadczeń oraz kręgu osób uprawnionych do korzystania z uprawnień do pobierania świadczeń w zbiegu w ramach tzw. renty wdowiej.

Trzeba przy tym podkreślić, że każda zmiana w systemie emerytalno-rentowym pociąga za sobą istotne skutki finansowe oraz oddziałuje na szeroką grupę świadczeniobiorców, dlatego wymaga szczególnie wnikliwej oceny. W kontekście aktualnej i prognozowanej sytuacji Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ewentualne rozszerzenie katalogu uprawnionych oznaczałoby konieczność zwiększenia dotacji z budżetu państwa. W tym zakresie kluczowe znaczenie ma stanowisko Ministra Finansów i Gospodarki, zgodnie z którym obecne rozwiązania odpowiadają aktualnym możliwościom budżetowym państwa.

Z wyrazami szacunku

**z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej**

**dr hab. Sebastian Gajewski, prof. uczelni**

**Podsekretarz Stanu**

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/